

Norsk reisning

Pedagogisk opplegg

Hele landets teater

Utarbeidet av Ingunn Huseby
for elever i alle trinn i den
videregående skolen innen Design &
Håndverk og andre estetiske fag

INNHOLD

Til læreren, om undervisningsopplegget: s. 2

Oppgaver før man ser forestillingen: s. 5

Oppgaver etter man ser forestillingen: s.9

TEATRET

Til læreren, om undervisningsopplegget

Undervisningsopplegget gir forslag til ulike praktiske, muntlige og skriftlige oppgaver som læreren kan velge fra i forhold til elevgruppe, tilgjengelig tid og faglig fokus. Oppgavene fokuserer på ulike tema og retter seg mot elever som tar design og håndverksfag og andre estetiske fag i den videregående skole.

- Scenografi og spillerom, lyd og lys som effekt og virkemiddel i scenerommet
- Kostymer og teatersminke, farge og materialer som virkemidler
- Kan rettes mot alle fagområder som berører en teaterproduksjon. Rekvistør, snekker, metallarbeid, grafisk design og teknisk tegning, er bare noen få eksempler på retninger oppgavene kan vinkles.
- Noen av oppgavene fungerer som utgangspunkt for diskusjon/samtale og videre arbeid der egne ideer og holdninger kan kommuniseres til andre.

□

Undervisningsopplegget er delt inn i to deler. Første del er tenkt som forarbeid til forestillingen. Andre del som arbeid etter at dere har sett forestillingen.

Undervisningsopplegget er ment å være inspirasjon til hvordan lærere og elever kan jobbe med oppgaver både før og etter at dere har sett forestillingen på Riksteatret. Mitt ønske er at det kan skape en større refleksjon rundt det dere har opplevd. Hver oppgave er merket med forslag til organisering/arbeidsform. Det er opp til hver enkelt lærer å velge hvilke oppgaver som er relevante, tidsbruk og omfang. Undervisningsopplegget kan ta alt fra 1 undervisningstime til flere dager.

Opgavene kan knyttes til kompetansemål i programfag innen design og håndverksfag vg1,2 og 3. De kan også vinkles mot kompetansemål i andre estetiske fag i den videregående skole. Oppgavene er ment å gi elevene innblikk og bedre forståelse for arbeid med en teaterproduksjon. Læreren står fritt til å jobbe videre med undervisningsopplegget, og konkretisere og vinkle det etter eget ønske.

Her er linker til læreplaner og kompetansemål i fag som kan knyttes til oppgavene:

<http://www.udir.no/kl06/DHV1-01>

http://www.udir.no/Lareplaner/Finn-lareplan/?WT.ac=bunnenmeny_lareplaner#design

<http://www.udir.no/kl06/FOR4-01>

<http://www.udir.no/kl06/FOR5-01>

<http://www.udir.no/kl06/FOR6-01>

<http://www.udir.no/kl06/FOR2-01>

TEATRET

Jeg som har utviklet dette pedagogiske materialet heter Ingunn Elisabeth Huseby. Min bakgrunn er en bachelorgrad som Yrkesfaglærer i Design og Håndverk, med erfaring fra arbeid i videregående skoler, og barne- og ungdomskoler. Jeg har svennebrev i håndverksfagene Kjole- og draktsyerfaget, og Kostymemakerfaget. I mer enn 20 år har jeg hatt gleden av varierte og utfordrende oppgaver i begge profesjoner, og det har gitt meg en allsidig og bred kompetanse. Jeg har lang erfaring med arbeid i teater, og arbeider i dag hos Riksteatret med kostymeproduksjon, og som turnétekniker og kostymeansvarlig på turne for Riksteatret. Jeg håper både elever og lærere vil ha glede og nytte av dette pedagogiske materialet.

En kort introduksjon av forestillingen *NORSK REISNING*:

Fra viking til veiking på 120 minutter. Skuespillerne Espen Beranek Holm, Elisabeth Moberg, Teodor Janson & Co parodierer kjente nordmenn og presenterer sentrale deler av norsk historie på en humoristisk måte.

Teaterstykket starter med at alarmen går. Norge er i krig, igjen. Men orker vi tanken på å gjemme oss i skogen uten Get-boks og kaffe latte, der det er skikkelig dårlig nettforbindelse?

Alt håp er ute – om det ikke var for Henrik Wergeland. Som en hyperaktiv reiseleder vender vår bebrillede folkehelt tilbake for å forklare oss – for siste gang – hva det vil si å være en ekte nordmann. I et desperat forsøk på å redde oss, tar han oss med på en musikalsk rundreise i sentrale deler av norsk historie, som vikingetiden, unionen med Danmark og unionen med Sverige, for å lære oss hvem vi egentlig er og hvor vi kommer fra. Med på reisen har han ungdommene Ida og Kristian, som periodevis er mer opptatt av internett og Facebook, enn norsk historie. Men er det for sent, eller har vi fortsatt vilje og styrke til å kjempe for landet vårt?

I stykket møter vi kjente historiske karakterer og mer eller mindre kjente kjendiser som bidrar med sitt syn på rikets tilstand. Det er innslag av norsk kultur som hardingfele og folkedans. Begreper som jantelov, barselpermisjon, kaffelattekultur og pappaperm blir løftet fram for å kaste et skråblikk på Norge i dag. Norsk reisning er skrevet av Kjetil Indregard. Komponist Atle Haltensen står bak musikaloppsetningen. Skuespillerne er mange og kjente og kanskje har du sett dem på tv eller i aviser før.

Oppgaver som kan gjøres før du ser teaterforestillingen

Oppgave 1 – Scenografi og spillerom

Organisering: Individuelt. Praktisk.

Skisse/tegning, scenemodell, muntlig og visuell presentasjon.

Bør gis god tid til denne oppgaven, 6 skoletimer eller mer. Gjerne over flere dager.

Du skal lage din versjon av scenografi til *Norsk Reisning*. Lag skisser og presentasjonstegninger, og evt. en scenemodell. Du skal videre gjøre en muntlig og visuell presentasjon av ditt arbeid og begrunne dine valg. Bestem farger, materiale, plassering av møbler, bakvegg, og annet du synes bør være med i din scenografi. Tenk over hvilke stemning du vil at rommet skal uttrykke for publikum (skummelt?, ryddig/pertentlig?, rotete?, forlatt/upersonlig?, koselig? science fiction-aktig)

Les gjennom introduksjonen av *Norsk Reisning*, og sett deg så godt inn i tematikken i forestillingen ut fra de opplysningene du får tak i. Alle teatermanus forutsetter et sted, et rom eller et miljø. Miljøet kan beskrives i regianmerkninger i manus og iscenesettes på forskjellige måter. Det er opp til scenografen og regissøren å bestemme hvordan det konkrete spillerommet skal se ut.

Spillerommet kan vise ulike formspråk og stiler. Det kan være realistiske og virkelighetsnære rom, eller mer symbolske teaterrom som bare inneholder sentrale sceneelementer. Symbolske teaterrom fungerer som en forenkling av virkeligheten hvor man velger farger, ting, møbler, rekvisitter som man synes er spesielt viktige. Det kan også være andre symbolske virkemidler som kontraster, lys og farger knyttet til former og dimensjoner i spillerommet og scenografien.

Handlingen i teaterforestillingen *Norsk Reisning* viser tilbakeblikk på Norges historie i ulike tidsperioder. Hvordan kan du løse dette med scenografien?

Lykke til med din versjon! 😊

Oppgave 2 – Kostymedesignet

Organisering: Individuelt. Praktisk.

Skisse/tegning, prøvelapp eller kostymesøm, muntlig og visuell presentasjon.

Bør gis god tid til denne oppgaven, 6 skoletimer eller mer. Gjerne over flere dager.

Du skal lage ditt forslag til kostymedesignet til *Norsk Reisning*. Lag skisser og presentasjonstegninger av kostymene. Lag også evt. et kostyme eller en prøvelapp for å vise uttrykket ditt. Du skal videre gjøre en muntlig og visuell presentasjon av ditt arbeid og begrunne dine valg.

Sett deg inn i tematikken og bli kjent med rollefigurene for å gjøre din versjon av kostymedesignet. Bestem farger, materialer og snitt på kostymene. Tenk over hva du vil at kostymene skal uttrykke for publikum. Hvordan skal du beholde en rød tråd gjennom de mange ulike scenene og stilepokene i forestillingen, lar det seg gjøre og ønsker du det? Hva bør være historisk riktig, og hva trenger ikke være realistisk eller korrekt i designet? Husk at dette er en komedie som parodierer, så her er det rom for mye gøy!

Les gjennom introduksjonen av *Norsk Reisning*, og sett deg så godt inn i forestillingen du kan ut fra de opplysningen du får tak i. Lag en oversikt over hendelser og scener. Hvilke historiske begivenheter og personer er med i stykket? Teatermanus beskriver gjerne miljøet, rom og personer i regionmerknings. Dette kan hjelpe deg å utforme kostymedesignet. Det er opp til kostymedesigneren i enighet og samarbeid med regissøren å bestemme hvordan kostymene skal se ut.

Lykke til med din versjon! 😊

Oppgave 3 – Maskørens design

Organisering: Individuelt. Praktisk.

Skisse/tegning, sminket modell, muntlig og visuell presentasjon.

Bør gis god tid til denne oppgaven, 6 skoletimer eller mer. Gjerne over flere dager.

Du skal lage ditt forslag på maskedesign til *Norsk Reisning*. Lag skisser og presentasjonstegninger av sminken og frisyrene/parykkene til rollefigurene. Lag også evt. en av frisyrene på dukke eller smink en modell for å vise uttrykket ditt. Du skal videre gjøre en muntlig og visuell presentasjon av ditt arbeid og begrunne dine valg.

Sett deg inn i tematikken og bli kjent med rollefigurene for å gjøre din versjon av maskedesignet. Bestem farger og uttrykk på rollefigurene med sminke, skjegg og hår osv. Tenk over hva du vil at designet skal uttrykke for publikum.

I denne forestillingen er det veldig mange rolleskift, så det kan være lurt å plukke ut noen scener/roller du vil fokusere mest på, så arbeidet ikke blir for stort for tiden du har til rådighet. Husk at dette er en komedie som parodierer, så her er det rom for mye gøy!

Les gjennom introduksjonen av *Norsk Reisning*, og sett deg godt inn i forestillingen ut fra de opplysningene du får tak i. Vær kreativ. Lag en oversikt over skuespillerne og rollene. Hvilke historiske begivenheter og personer er med i stykket? Teatermanus beskriver gjerne miljøet, rom og personer i regionmerknings. Dette kan hjelpe deg å utforme maskedesignet. Det er opp til maskøren i samarbeid med regissøren og kostymedesigneren å bestemme sminke og hår.

Lykke til med din versjon! 😊

Oppgave 4 – Diskusjon i grupper

Organisering: I grupper/ hele klassen.

Skriftlig og/ eller muntlig.

1-2 skoletimer, kan utvides.

Les først gjennom introduksjonen av *Norsk Reisning*, og sett deg inn i forestillingen. Tematikken og type forestilling. Hvilke historiske begivenheter og personer er med i stykket?

Les så gjennom spørsmålene nedenfor. Diskuter og samtal rundt temaene som en forberedelse før dere ser forestillingen.

- Hva synes du om tittelen "Norsk reisning"? Hva tror du det betyr i denne sammenheng, og hvorfor tror du denne tittelen er valgt?
- Hvilke tanker gjør du deg om forestillingen før du har sett den, ut fra den informasjonen du har tilgjengelig?
- Hva skal til for å skape oppmerksomhet rundt en forestilling, hva fenger hvem?
- Hva slags type forestilling er dette, og hvilken målgruppe tror du den er ment for?
- Hva vet du om Norges historie i dag?
- Hvilke hendelser mener du er viktige hendelser for Norges historie? Hva har vært med å prege Norge spesielt? Hva er det som gjør nordmenn til nordmenn? Hvilke historiske hendelser har spesielt gjort at Norge er det det er i dag? Og hvilke hendelser har gjort spesielt inntrykk på deg?

Diskuter i grupper eller hele klassen i sammen. Skriv gjerne ned tankene og svarene dine, det kan komme godt med til evt. etterarbeid når du har sett forestillingen.

Husk at ingen spørsmål, tanker og svar er dumme 😊

Oppgaver til etter at elevene har sett forestillingen

Nå har du sett forestillingen *Norsk reisning*.

Vær rask med å notere ned det du husker fra forestillingen mens du har det friskt i minne. Hva gjorde spesielt inntrykk? Hvilke virkemidler ble brukt? I scenografien, med kostymene osv.. Hva likte du? Hva likte du ikke?

Oppgave 1 – Fokus på dramatiske virkemidler på scenen

Organisering: I grupper/ hele klassen.

Skriftlig og/ eller muntlig.

1-2 skoletimer, kan utvides.

Skriv først ned for deg selv/ individuelt hvilke virkemidler og effekter du kan huske ble brukt i forestillingen, for å tydeliggjøre og fremheve spesielle hendelser i forestillingen. Både innen scenografien, med kostymene, sminken og frisyrene, lys og lyd.

Diskuter så i grupper eller hele klassen de ulike virkemidlene dere har notert dere.

Hva var gode og effektfulle virkemidler? Hvorfor?

Oppgave 2 – fokus på kostymene og maskedesignet

Organisering: Individuelt.

Skriftlig og/ eller muntlig. Evt. Skisse/tegning.

2-6 skoletimer passer for oppgaven.

Etter å ha sett forestillingen, noter rask ned alt du kan huske om karakterene i stykket.

- Hva likte du/ Hva likte du ikke? Begrunn.
- Hva/ hvilken karakter ble du mest imponert over? Hvorfor det? Hvilke effekter og virkemidler ble brukt til denne karakteren?
- Hva inspirerte deg i forestillingen? Fikk du nye idéer? Hva ville du evt gjort annerledes? Skiss gjerne egne idéer!
- Lag en skisse/tegning av din versjon av en av karakterene eller scenografien, nå som du vet mer og har sett forestillingen.

Oppgave 3 – Teaterkritikk

Organisering: Individuelt.

Skriftlig og/ eller muntlig.

1-4 skoletimer passer for oppgaven. Evt. som hjemmelektse.

Skriv ned hva du synes om forestillingen, både det du likte og det du ikke likte.

Kom gjerne med konkrete eksempler. Her er noen punkter som kan være relevante å skrive om:

- Skuespillere: individuelle prestasjoner og samspill
- Spillerom/scenografi
Tekst/manus (var historien interessant/spennende)
- Bruk av dramatiske eller morsomme virkemidler i forestillingen som gjorde inntrykk
- Lyd og lys
- Kostymer

Oppgave 4 – Program/løpeseddel eller plakat

Organisering: I små grupper.

Skriftlig og praktisk.

4-6 skoletimer passer for oppgaven, kan utvides.

Velg enten teaterprogram eller plakat.

Dere skal fordele arbeidet og samarbeide om design og begrunnelser for valg. Velg fotografier, illustrasjoner, tekst, farge, design, lenker, diskusjonsforum ut ifra om dere lager plakat eller program. Husk også at det også må stå navn på regissør, scenograf osv. Dere må også ha med viktige datoer, premiere og spilledatoer f eks.

Hvilke bilder og effekter velger dere for å fange oppmerksomheten? Begrunn valgene.

Dere skal levere et ferdig produkt (plakat/program).

Lykke til "illustratører" 😊

TEATRET